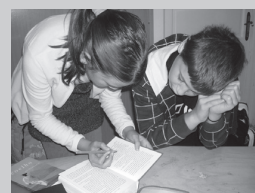

ARGUMENT

Date fiind, pe de o parte, importanța tipologiilor textuale în fundamentarea disciplinei limbă și literatura română de-a lungul timpului (prin studiul genurilor retorice, al genurilor literare și al genurilor comunicării) și reorientarea actuală a interesului școlii dinspre textul literar spre o varietate de tipuri de texte (dinspre genurile literare înspre genurile comunicării) iar, pe de altă parte, funcția tipologiilor textuale în formarea competenței lingvistice și generice, aspect important pentru modelul curricular actual, revista „Perspective” a propus două numere tematice consacrate tipologiilor textuale, 2(34)/2017 și 1(35)/2018. Problematika este foarte amplă și include *discutarea unor distincții conceptuale*: categorii de texte, forme textuale, tipare textuale, specii de texte etc.; poezie/proză/teatru; epic/liric/dramatic; clasic/modern/postmodern; patrimoniu literar, canon literar; text literar/text critic/text de escortă; texte de gradul a doilea: pastişa, parodia etc.; *abordarea didactică (receptare și producere) a unor texte încadrate generic*: literar/nonliterar; ficțional/nonficțional; narativ/descriptiv/argumentativ/explicativ/injonctiv; text continuu/discontinuu; text monomodal/multimodal; texte de graniță; text/hipertext etc.; *abordarea didactică (receptarea) unor tipuri de texte/ a unor texte literare consacrate; a unor tipuri de texte nou introduse în programa școlară*: banda desenată, romanul grafic, e-mailul, blogul etc.; *ilustrarea unor funcții didactice ale textului*: obiect al receptării, discurs hermeneutic, suport al activităților de scriere, suport în formarea unor reprezentări privind evoluția fenomenului literar etc.

Deși inițial le-am plănuit ca două episoade independente: primul, tipologii textuale generice (2/2017), iar al doilea, tipologii textuale și dinamica fenomenului literar (1/2018), în final, numerele se dovedesc relativ omogene, în sensul în care cele două aspecte se suprapun în multe dintre contribuții și anumite subiecte (precum interesul pentru banda desenată, pentru confluența genurilor etc.) se regăsesc în ambele numere. Estimăm că nr. 2/2018 (dedicat construcției identitare) va examina o tipologie absentă acum, textele de patrimoniu.

În numărul de față, articolele din *Dosar* pun în discuție crearea unei tipologii textuale și criteriile care o generează, valoarea și limitele tipologiei, rolul încadrării tipologice în vederea receptării textelor, forme de accesibilitate mediate de tipologie, caracterul operant, dar și riscurile încadrărilor tipologice. Alina Pamfil (*Peisajul ca specie a poeziei lirice. O tipologie*) pune în scenă tipologia peisajului având drept principiu de clasificare procesul generator, harta peisajului făcând vizibile o istorie, în secțiune, a liricii românești, precum și un inventar al categoriilor liricului care pot fi reprezentate în termeni de peisaj. Dumitru-Cornel Vilcu (*Text-discursul și problema tipologiei în lingvistica integrală (coșeriană)*) discută premisele creării și reperatele unei tipologii textuale în cadrul lingvisticii integrale, lămurindu-ne că orice tipologie este în legătură cu hermeneutica sensului. Adrian Barbu (*Graphic Story, artă secvențială, benzi desenate*) tratează

banda desenată ca tip de artă secvențială punându-i în evidență particularitățile de construcție și valoarea didactică.

Rubrica *Experiențe* abordează tipologia în contextul unor activități de scriere creativă (Bogdan Herțeg, Mihaela Nicolae), de redactare (Amalia Gabriela Șerbu), de receptare a textului multimodal (Cristinne Schmidt și Loredana Caia) sau nonliterar (Corina Dindelegan), și de receptare a literaturii canonice (Alexandrina Luminița Sfara), precum și în cadrul unor activități cu caracter transdisciplinar (Daniela Păduraru).

Puncte de vedere se referă la reevaluarea abordării didactice a genului dramatic prin cheia naratologiei (Paul Mada), la teatralizarea narațiunii în romanul *Moromeții* cu efect asupra receptării romanului (Georgiana Fodor), la relevanța unor concepte, precum cronotopul, în stabilirea unei tipologii a romanului (Maria Radu), la receptarea literaturii postmoderne prin intermediul intertextului (Cristina Chiprian, Daniela Filip), la categoriile de texte și probele incluse în Bacalaureatul internațional (Ioana Nanu).

În rubrica *O idee*, Dan Gulea (*O imagine cât o mie de cuvinte. Despre dimensiunea vizuală a literaturii, în școală*) realizează o radiografie critică a culturii vizuale din școala românească actuală, dublată de propuneri în ceea ce privește mizele educației vizuale.

Ancheta înregistrează modul în care profesorii înțeleg să se raporteze la tipurile de text conținute de manual: textele reprezentative, al căror studiu contribuie în mod esențial la educația literară, culturală, intelectuală etc. a elevilor, și alte tipuri de texte.

În rubrica *Cărți*, Luminița Medeșan prezintă lucrarea fundamentală a lui Jean-Michel Adam, *Textele. Tipuri și prototipuri* (Institutul European 2009), iar în *ABC didactic*, Ioana Tămăian descrie un ghid de proiectare didactică pentru învățători, coordonat de Odarca Bout.

În final, *Evenimentele*, puține ca număr, prezintă ateliere de lectură și de scriere organizate, la Galați, cu prilejul Zilei internaționale a cărții, și festivalul de lectură *Zumaricale* de la Botoșani.

Redacția